

Benefits of the Proposed Park

Once gazetted, Tun Mustapha Park (TMP) will be different from other parks in Sabah as it covers a wide area with a large population of resident communities. The approach in managing this park will be based on a multiple-use concept.

The main purpose to manage and protect the Park is to conserve and preserve the natural features of the habitats and species found in the area, and to manage natural resources that can be used in a sustainable manner by commercial industries and the indigenous communities.

Sustainability requires the use of marine resources in a way which benefits the present generation, while taking into account the interests of future generations. These same resources will become the foundation for the future populations that are going to benefit from the establishment of the proposed Tun Mustapha Park.

Establishment Process

The establishment and implementation of the proposed TMP need continuous support from Sabah residents, especially local communities. Sabah Parks, a competent agency managing the State's parks, has been conducting a series of consultations with stakeholders, especially local residents who are directly involved in preparing management and zoning plans for the Park.

Sabah Parks and WWF-Malaysia have been actively conducting talks, organizing awareness activities and conveying information about the importance of marine resources in the area. Management and conservation are essential to achieve sustainable use of marine resources for the long term interest of the future generations.

TUN MUSTAPHA PARK

Sabah Malaysia

Ministry of Tourism, Culture & Environment Sabah
Tingkat 5, Blok A, Wisma Tun Fuad Stephens,
Karamunsing, 88300 Kota Kinabalu,
Sabah
Tel: (088) 253666 / 210848 / 242800
Faks: (088) 267064

The Board Of Trustees Of Sabah Parks
Lot 45 & 46, Floor 1-5, Blok H,
Signature Office, KK Times Square,
Coastal Highway
88100 Kota Kinabalu
Tel: 088 523500 Fax: 088 486434
<http://www.sabahparks.org.my>

WWF-Malaysia, Suite 1-6-W11
Floor 6, Menara CPS
No. 1, Jalan Centre Point
89000 Kota Kinabalu, Sabah
Tel: +6 088 262420 Fax: +6 088 242531
<http://www.wwf.org.my>

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Perimeter of Coverage

In 2003, the Sabah State Government approved the proposal to gazette an area of 1.1 million hectares (or 2.72 million acres) covering land and sea, located in northern Sabah State, to be known as Taman Tun Mustapha. This area spans across three districts' coasts; that is, Kudat, Kota Marudu and Pitas, with more than 50 islands.

The proposed Park also includes an area that has been identified by experts as a Priority Conservation Area within the Sulu-Sulawesi Marine Ecoregion. This area is called the Kudat-Bangi Priority Conservation Area contains a higher biodiversity than the Great Barrier Reef in Australia, and higher than the reefs in the Caribbean. The proposed TMP will become the largest natural park in Malaysia upon gazettelement.

Population and Biodiversity

Many artisanal fishermen and local residents rely on abundant resources and sustainable fisheries. Commercial fishermen who catch shrimp and various fish species form the economic base to more than the 80,000 people living in and around the area. Therefore, the State Government needs to protect their livelihoods by ensuring that the biodiversity remains healthy and vibrant.

The proposed TMP is also important because of various migratory species, such as sea turtles and whales, that use these seas as a gateway between the South China Sea, Sulu Sea and other seas. Endangered species such as dugong and Irrawady dolphins are also present in the area.

This proposed Park is home to many coastal and marine ecosystems, such as mangrove forests, seagrass beds and coral reefs. These habitats are important in providing productive fisheries that support coastal populations living in the area. In addition, the proposed TMP was also identified as the largest area for catching small shrimps and a major source for shrimp landing in Sabah.

Threats

Two major issues affecting the environment of the proposed Tun Mustapha Park are uncontrolled fishing and habitat destruction. Unsustainable fishing which continuously harvests adult and juveniles has led to reduced fishery stocks. Studies conducted by the University of Singapore in 2002 have found that commercially valuable fish species, such as trout (sunoh) and sweetlips (leppeh), were reduced drastically while high value fish, such as Humphead wrasse and groupers were not found in the study site.

The destruction of marine ecosystems, such as mangrove forests, seagrass beds and coral reefs, are caused by human-induced activities. Destructive fishing activities, such as the use of fish bombs and sodium cyanide, are methods that are harmful to coral reefs. Unfortunately, these methods are still used widely in this area and also in other regions. In addition, other damages occur due to the use of seine nets on beaches and coral reefs.

Mangrove deforestation has been rampant and uncontrolled, contributing to the destruction of mangrove habitats that serve as important breeding and nursery grounds for fishes. These activities, if left uncontrolled, will affect the people whose lives are dependent on fisheries as their main source of income in the long term.

Kebairan taman

Taman Tun Mustapha adalah berbeza daripada kawasan taman-taman semulajadi Negeri yang terdahulu kerana ia meliputi kawasan yang sangat luas dengan sejumlah penduduk yang bermaustautin di dalam kawasan tersebut. Pendekatan pengurusan yang akan digunakan nanti akan berkonsepkan "Taman Pelbagai Guna".

Tujuan pengurusan dan perlindungan taman ini nanti adalah untuk melindungi dan memelihara ciri-ciri alam semulajadi habitat dan spesies yang terdapat di situ serta dalam masa yang sama memperuntukkan kawasan dan sumber-sumber yang dapat digunakan secara mampan dari aspek ekologi yang dapat digunakan oleh komuniti asli kawasan.

Konsep penggunaan secara mampan bermaksud penggunaan sumber laut yang memberi keuntungan kepada generasi sekarang dengan mengambil kira juga kepentingan generasi pada masa hadapan dimana ia akan menjadi asas kepada penduduk dalam kawasan ini yang akan menikmati faedah daripada penubuhan Taman Tun Mustapha (cadangan).

Proses Penubuhan

Penubuhan dan pelaksanaan Taman Tun Mustapha (cadangan) memerlukan sokongan daripada penduduk tempatan khususnya dan rakyat Sabah amnya. Sejak beberapa tahun, Taman-Taman Sabah, sebuah agensi yang berwibawa dalam pengurusan Taman Semulajadi Negeri telah menjalankan rundingan secara berterusan dengan pihak berkepentingan terutamanya penduduk tempatan yang telah terlibat secara langsung untuk menyediakan pelan-pelan pengurusan dan pengezonan taman. Pihak Taman-Taman Sabah dan WWF-Malaysia sedang giat menjalankan rundingan dengan penduduk tempatan serta giat menganjurkan aktiviti kesedaran dan penerangan mengenai kepentingan sumber laut di kawasan ini. Pengurusan dan pemuliharaan di kawasan ini adalah amat penting bagi mencapai matlamat penggunaan sumber laut secara mampan untuk tempoh jangka masa panjang bagi kepentingan generasi pada masa akan datang.

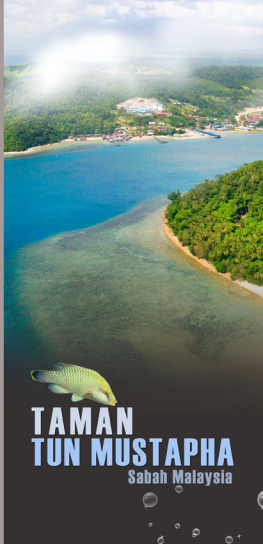
Kementerian Pelancongan, Kebudayaan dan Alam Sekitar Sabah
Tingkat 5, Blok A, Wisma Tun Fuad Stephens
Karamunsing, 88300 Kota Kinabalu
Sabah
Tel: (088) 253666 Faks: (088) 267064
<http://kepkas.sabah.gov.my>

Lembaga Pemegang Amanah
Taman Taman Sabah
Lot 45 & 46, Tingkat 1-5, Blok H
Signature Office, KK Times Square
Coastal Highway
88100 KOTA KINABALU
Tel: 088 523500 Fax: 088 486434
<http://www.sabahparks.org.my>

WWF-Malaysia, Suite 1-6-W11
Tingkat 6, Menara CPS
No. 1, Jalan Centre Point
88000 Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia
Tel: +6 088 262420 Fax: +6 088 242531
<http://www.wwf.org.my>

TAMAN TUN MUSTAPHA

Sabah Malaysia

Kawasan Terlibat

Pada tahun 2003, Kerajaan Negeri Sabah telah meluluskan cadangan untuk mewartakan kawasan seluas 1.1 juta hektar (atau 2.72 juta ekar) meliputi kawasan daratan dan lautan yang terletak di Utara Negeri Sabah yang akan dikenali sebagai Taman Tun Mustapha. Kawasan ini merentangi persisir pantai Daerah Kudat, Daerah Kota Marudu dan Daerah Pitas serta mempunyai lebih kurang 50 buah pulau.

Taman yang dicadangkan ini juga meliputi kawasan yang telah dikenal pasti oleh beberapa orang pakar sebagai Kawasan Pemuliharaan Berkepentingan Utama yang penting di perairan rantau Laut Sulu-Sulawesi. Ianya mengandungi kepelbagaian biodiversiti yang lebih tinggi berbanding dengan Great Barrier Reef, Australia atau Caribbean, Amerika Syarikat. Sekiranya kawasan ini diwartakan secara rasmi kelak, maka Taman Tun Mustapha akan menjadi satu taman semulajadi yang terbesar di Malaysia.

Penduduk & Biodiversiti

Kebanyakan nelayan dan penduduk tempatan bergantung sepenuhnya kepada sumber perikanan yang banyak dan berterusan. Nelayan komersial yang menangkap udang dan pelbagai jenis ikan merupakan asas ekonomi kepada lebih daripada 80,000 penduduk yang tinggal di dalam dan sekitar kawasan tersebut. Oleh itu, Kerajaan Negeri Sabah perlu menyokong kehidupan mereka dari aspek biodiversiti. Kawasan Taman Tun Mustapha (cadangan) juga adalah penting disebabkan wujudnya pelbagai spesies berhijrah

yang tinggi seperti penyu laut dan ikan paus yang menggunakan perairan ini sebagai laluan di antara Laut China Selatan dan Laut Sulu serta lautan lain. Spesies terancam seperti dugong dan ikan lumba-lumba *Irrawady* (Empesut) telah ditemui di kawasan perairan ini.

Taman cadangan ini juga memberi perlindungan kepada pelbagai kawasan persisir pantai dan ekosistem marin seperti hutan paya bakau, kawasan rumput laut dan terumbu karang. Kawasan-kawasan ini adalah penting dalam menyediakan sumber perikanan produktif dan menyokong kehidupan penduduk persisir pantai di situ. Tambahan itu, kawasan Taman Tun Mustapha (cadangan) juga dikenalpasti sebagai kawasan penangkapan udang kecil yang terbesar dan menjadi punca utama pendaratan udang di Sabah.

Ancaman

Dua isu utama yang mempengaruhi persekitaran kawasan Taman Tun Mustapha (cadangan) adalah aktiviti penangkapan ikan yang tidak terkawal dan juga kemusnahan habitat. Aktiviti penangkapan ikan yang tidak mampan contohnya seperti pengambilan induk dan anak ikan secara berterusan telah membawa kepada pengurangan stok perikanan air. Kajian yang dijalankan oleh Universiti Singapura pada tahun 2002 telah mendapati bahawa spesies ikan yang bernilai komersial seperti ikan Sunoh dan Lapeh telah berkurang secara drastik manakala ikan yang bernilai tinggi seperti ikan Kubing dan ikan Mameng gagal dijumpai dalam kajian tersebut.

Satu lagi isu iaitu Kemusnahan habitat merujuk kepada kemusnahan ekosistem marin seperti hutan paya bakau, kawasan rumput laut dan terumbu karang yang disebabkan oleh aktiviti manusia sendiri. Aktiviti penangkapan ikan seperti penggunaan bom dan racun slanida (sujum) adalah dua kaedah yang sangat berbahaya kepada terumbu karang. Malangnya, kaedah ini digunakan secara berleluasa di kawasan ini dan termasuklah di wilayah yang lain amnya. Selain itu, kemusnahan lain yang turut berlaku adalah akibat penggunaan pukat tarik di tepi pantai dan kawasan terumbu karang. Penebangan hutan paya bakau yang berleluasa dan tidak terkawal bagi pelbagai tujuan turut menyumbang kepada kemusnahan habitat hutan paya bakau yang penting sebagai kawasan pembiakan tumbesaran ikan. Kegiatan ini jika tidak dikawal akan mempengaruhi sumber pendapatan penduduk yang bergantung kepada sumber perikanan sebagai pekerjaan utama mereka dalam jangka masa panjang di masa hadapan.

